

Izvor: HNB

VODIČ ZA PROVJERU

EURO NOVČANICE

Sadržaj

Ovo je vaš vodič za provjeru autentičnosti euronovčanica.

S pomoću njega upoznat ćete se s dizajnom i zaštitnim obilježjima euronovčanica te doznati kako postupati sa sumnjivim novčanicama.

Na kraju je kviz kojim možete provjeriti svoje znanje.

Pogledajte video!

Kako se proizvode euronovčanice?

A	Koraci za provjeru zaštitnih obilježja	3
B	Novčanice prve serije – dizajn	5
C	Novčanice serije Europa – dizajn	6
D	OSJETI zaštitna obilježja	7
E	POGLEDAJ zaštitna obilježja	9
F	NAKREĆI novčanicu	12
G	Provjerite novac koji zaprimate	16
H	Postupanje sa sumnjivim novčanicama	17
I	Kviz	18

Koraci za provjeru zaštitnih obilježja

OSJETI

POGLEDAJ

NAKREĆI

Izvor: HNB

Osjeti, pogledaj i nakreći koraci su kojima se brzo i jednostavno mogu provjeriti zaštitna obilježja na novčanicama.

Osjetite teksturu papira. Euronovčanice se tiskaju na papiru od 100% pamučnih vlakana. Papir posjeduje karakteristična svojstva: šušlavost, elastičnost, čvrstoću, hrapavost, dugotrajnost i veliku otpornost na savijanje.

Pogledajte kroz novčanicu prema svjetlu kako biste provjerili vodeni znak, zaštitnu nit, prozor s portretom i prozirnu brojku.

Nakrećite novčanicu i provjerite izmjenu motiva u hologramu i promjenu boje na oznakama nominalne vrijednosti.

A

Provjera zaštitnih obilježja

Izvor: HNB

diskretna provjera

- dijelovi novčanice ispupčeni i osjetni na dodir
- serijski brojevi
- izmjena boje

Izvor: HNB

detaljna provjera

- vodeni znak (s portretom)
- zaštitna nit
- prozirna brojka
- provdini prozor

Prva serija – dizajn

Izvor: ESB

Seriya Europa – dizajn

Izvor: ESB

Novčanice serije Europa

- sadrže unaprijedna zaštitna obilježja koja je lako provjeriti, a teško krivotvoriti
- trajnije su od euronovčanica prve serije – to znači da će te novčanice trebati rjeđe zamjenjivati, pa će se smanjiti troškovi i negativan utjecaj na okoliš

Pogledajte video!

Euronovčanice:
proizvedene da traju

OSJETI zaštitna obilježja – prva serija

Način provjere: opipajte novčanicu

Reljefni tisak

Na novčanicama prve serije na licu su ispupčeni i osjetni na dodir: oznaka apoena, osnovni motiv i kratice Europske središnje banke.

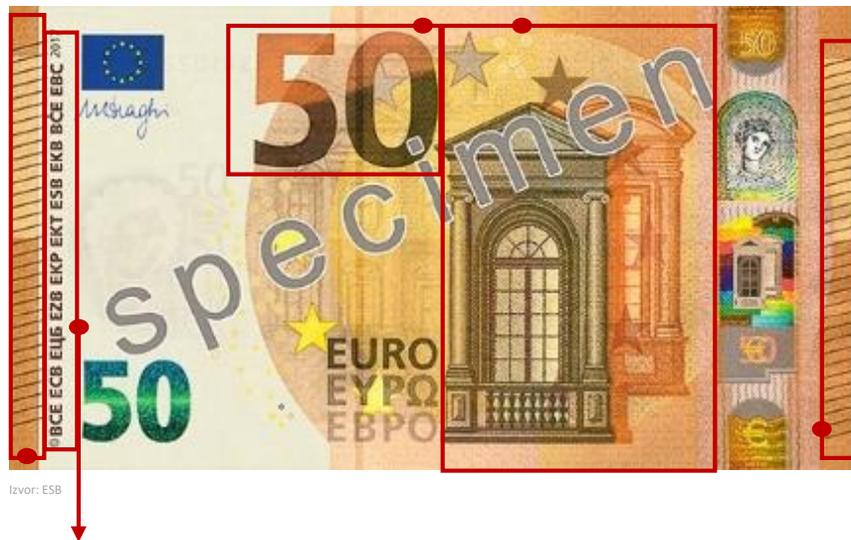
Zapamtite!

Što je novčanica duže u optjecaju, svojstva papira slabe i novčanica nakon nekog vremena postaje pohabana te se reljefni tisak slabije osjeti.

OSJETI zaštitna obilježja – serija Europa

Način provjere: opipajte novčanicu

Reljefni tisak

Na novčanicama serije Europa na licu su ispupčeni i osjetni na dodir: oznaka apoena, osnovni motiv, kratice Europske središnje banke i kose linije duž lijevog i desnog ruba novčanice.

Pogledajte video!

POGLEDAJ zaštitna obilježja – prva serija

Način provjere: pogledajte kroz novčanicu prema izvoru svjetlosti

Izvor: HNB

Prozirna brojka

Kada kroz novčanicu gledate prema svjetlu, oznake otisnute u gornjem lijevom kutu lica novčanice i gornjem desnom kutu naličja novčanice savršeno se upotpunjuju i tvore oznaku apoena.

Izvor: HNB

Vodeni znak

Kada kroz novčanicu gledate prema svjetlu, postaju vidljivi glavni motiv i oznaka apoena.

Izvor: HNB

Zaštitna nit

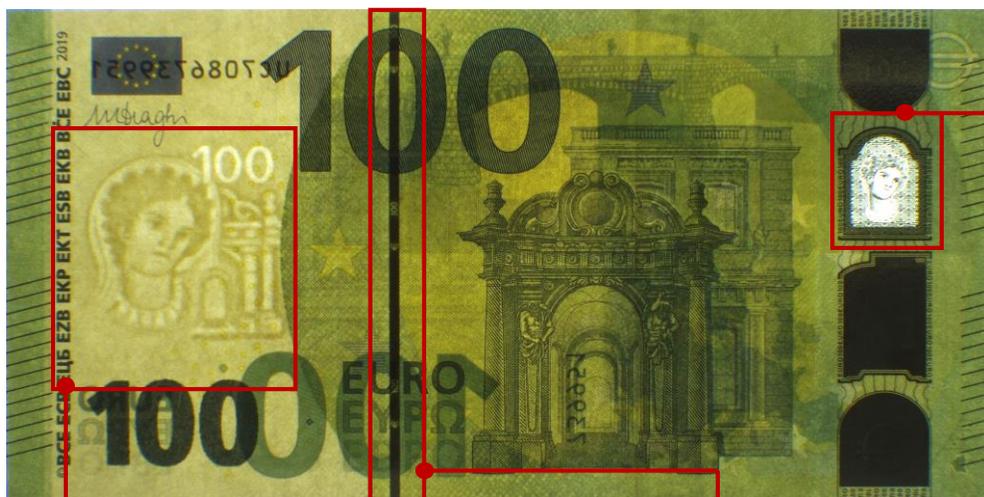
Kada kroz novčanicu gledate prema svjetlu, zaštitna nit izgleda kao tamna linija. Na njoj se vide riječ »EURO« i oznaka apoena (100).

Izvor: HNB

POGLEDAJ zaštitna obilježja – serija Europa

Način provjere: pogledajte kroz novčanicu prema izvoru svjetlosti

Izvor: HNB

Vodeni znak s portretom

Kada kroz novčanicu gledate prema svjetlu, postaju vidljivi portret Europe, oznaka apoeni i glavni motiv.

Izvor: HNB

Zaštitna nit

Kada kroz novčanicu gledate prema svjetlu, zaštitna nit izgleda kao tamna linija. Na njoj se vide simbol eura (€) i oznaka apoeni (100).

Izvor: HNB

Prozor s portretom

Pogledom kroz gornji dio holograma prema svjetlu postaje vidljiv prozor unutar kojeg je uočljiv portret Europe, s lica i naličja novčanice.

Izvor: HNB

Izvor: ESB

Zapamtite!

Vodeni znak i zaštitna nit nalaze se na **svim** apoenima.

Prozor s portretom nalazi se na apoenima 20, 50, 100 i 200.

POGLEDAJ serijski broj na novčanici

Na svakoj euronovčanici otisnuta su **dva ista** serijska broja. Kada zaprimate novčanice, usporedite serijske brojeve.

Prva serija

Izvor: ESB

Gornji i donji serijski broj uvijek su isti, a sastoje se od jednog slova i jedanaest znamenaka.

Oba serijska broja na novčanici moraju biti ista.

Serijska Europa

Izvor: ESB

Gornji serijski broj sastoji se od dva slova i deset znamenaka, dok je donji serijski broj otisnut okomito i prikazuje zadnjih šest znamenaka gornjeg serijskog broja.

Zadnjih šest znamenaka na oba serijska broja na novčanici moraju biti iste.

Zapamtite!

Svaka euronovčanica na sebi ima otisnutu jedinstvenu kombinaciju slova i brojeva koja se ne ponavlja ni na jednoj drugoj euronovčanici istog apoen.

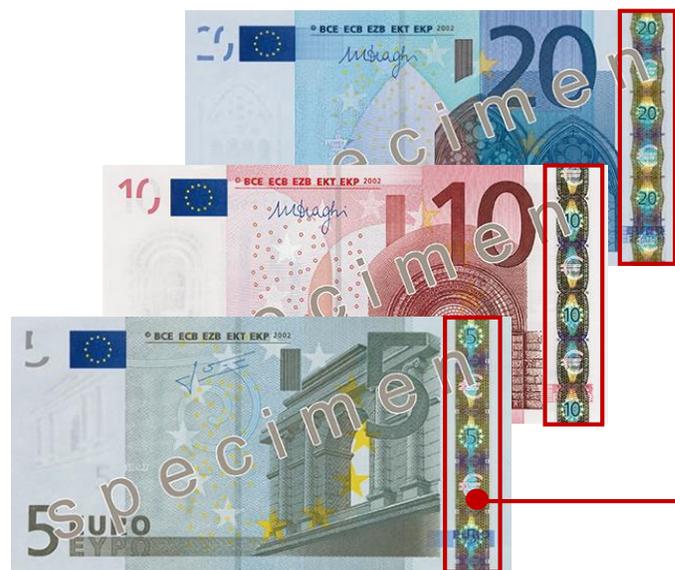
Svaka novčanica ima jedinstveni serijski broj.

NAKREĆI novčanicu – prva serija

Način provjere: nakrećite novčanicu

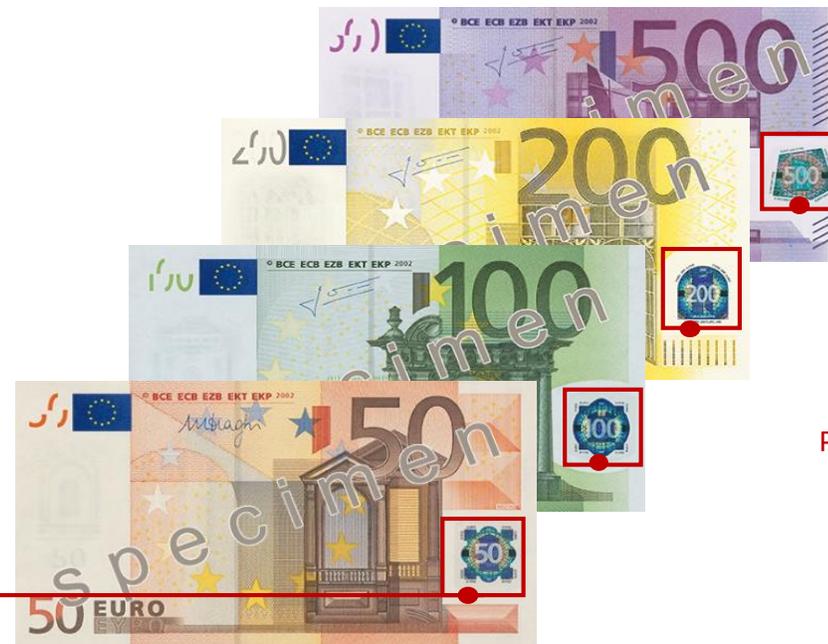
Izvor: HNB

Izvor: ESB

Pogledajte video!

Izvor: ESB

Pogledajte video!

Hologram

Nakretanjem novčanica manjih apoeni (5, 10, 20) na hologramu se izmjenjuju oznaka apoeni i simbol eura, a na većim apoenima izmjenjuju se oznaka apoeni i arhitekturni motiv (prozor ili vrata).

Pri nakretanju novčanice vidljivo je i prelijevanje duginih boja.

Izvor: HNB

Zapamtite!

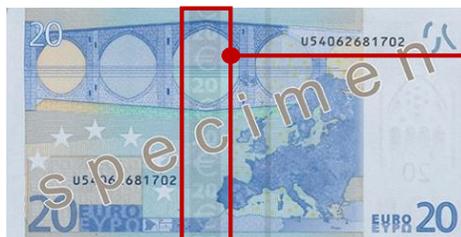
Kod apoeni 50, 100, 200 i 500 boje dugina spektra šire se u koncentričnim krugovima.

NAKREĆI novčanicu – prva serija

Izvor: HNB

Način provjere: nakrećite novčanicu

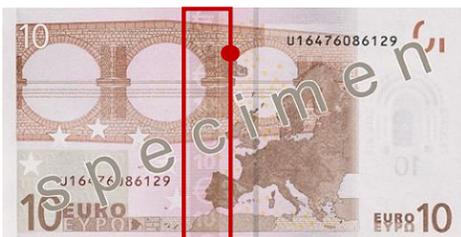

Sjajna traka

Na naličju novčanica
apoen 5, 10 i 20
vidljiva je traka zlatne
boje. Na njoj su vidljivi
oznaka apoen i
simbol €.

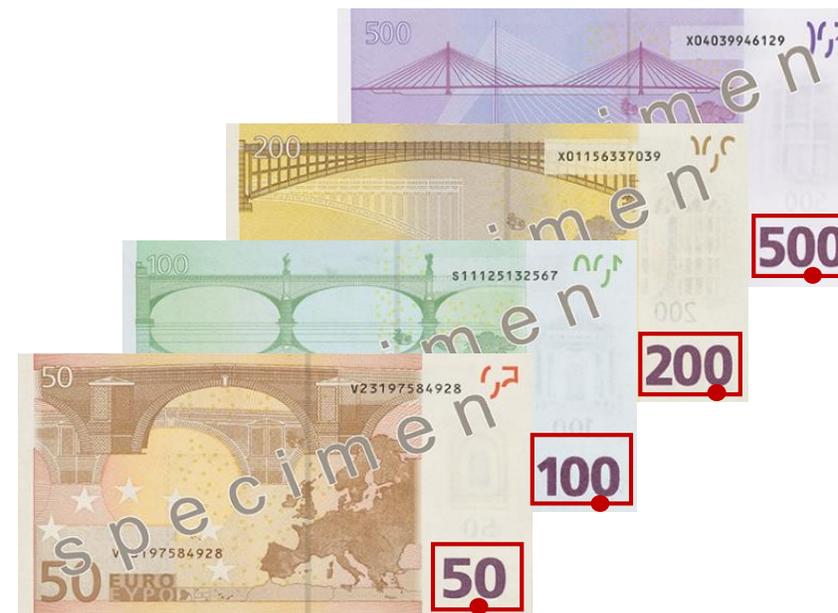
Izvor: HNB

Pri zakretanju
novčanice sjajna traka
mijenja boju iz zlatne
u srebrnu i obratno.

Izvor: ESB

Izvor: ESB

Brojka koja mijenja boju

Na naličju novčanica apoen 50,
100, 200 i 500 nalazi se velika
oznaka apoen koja pri
nakretanju mijenja boju iz
ljubičaste u maslinasto zelenu ili
smeđu.

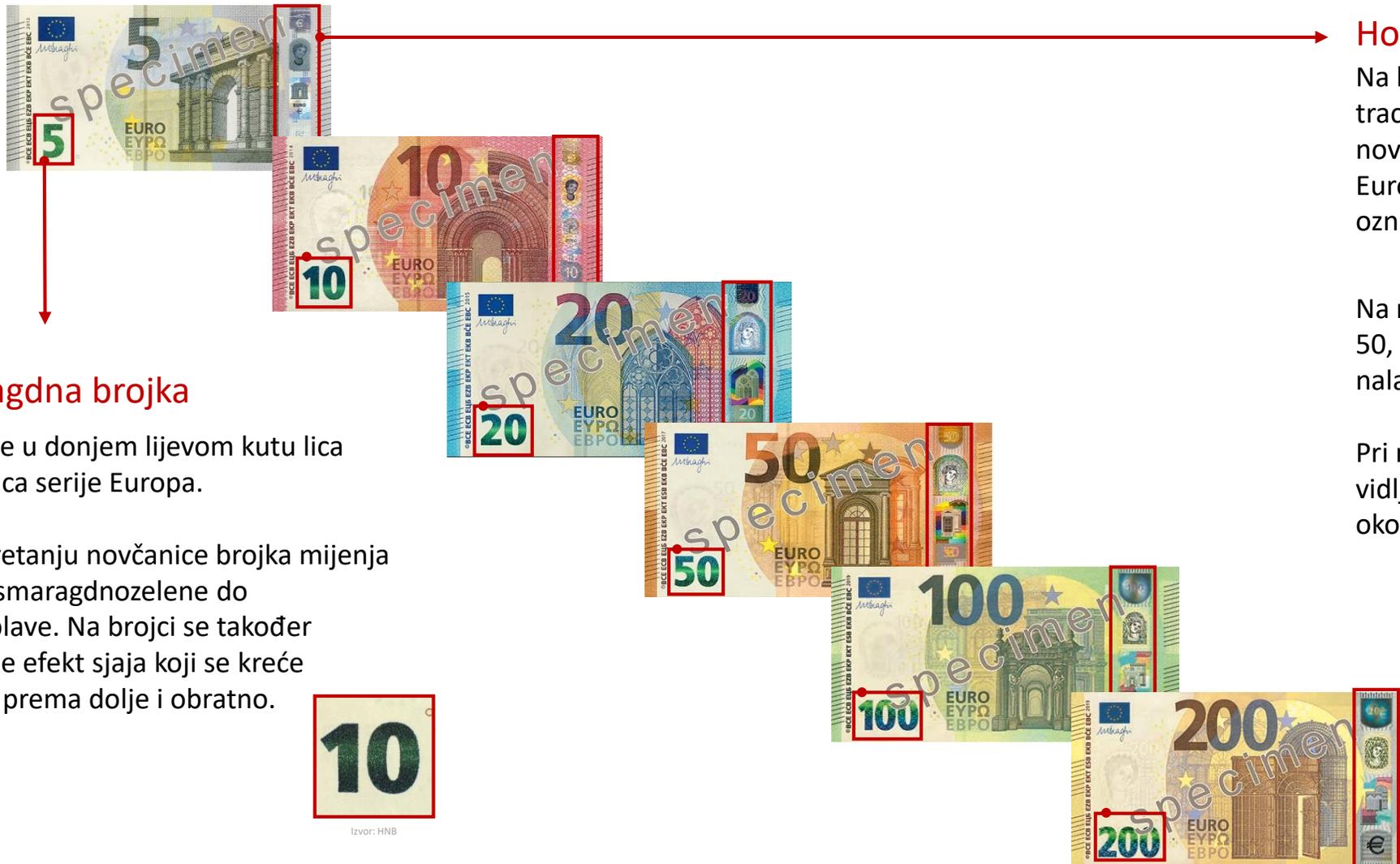
Izvor: HNB

NAKREĆI novčanicu – serija Europa

Izvor: HNB

Način provjere: nakrećite novčanicu

Smaragdna brojka

Nalazi se u donjem lijevom kutu lica novčanica serije Europa.

Pri nakretanju novčanice brojka mijenja boju iz smaragdnazelene do tamnoplave. Na brojcima se također pokazuje efekt sjaja koji se kreće odozgo prema dolje i obratno.

Izvor: HNB

Hologram

Na hologramu, srebrnastoj traci na desnoj strani lica novčanice vidljiv je portret Europe, glavni motiv i oznaka apoena.

Na novčanicama apoena 20, 50, 100 i 200 na hologramu se nalazi prozor s portretom.

Pri nakretanju novčanice vidljive su linije duginih boja oko velikog simbola €.

Izvor: HNB

Izvor: ESB

NAKREĆI novčanicu – serija Europa

Način provjere: nakrećite novčanicu

Izvor: ESB

Smaragdna brojka

Pri nakretanju novčanica od 100 € i 200 € na smaragdnoj brojci vidljivi su i simboli €.

Izvor: HNB

Pogledajte video!

Hologram sa satelitima

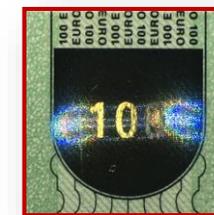
Hologram sa satelitima nalazi se na vrhu srebrnaste trake.

Kada nakrećete novčanicu, postaju vidljivi mali simboli € koji kruže poput satelita oko brojčane oznake apoena.

Brojčana oznaka apoena pojavljuje se i nestaje tijekom zakretanja novčanice.

Izvor: HNB

Izvor: HNB

Pogledajte video!

Zapamtite!

Hologram sa satelitima jest obilježje koje se nalazi samo na novčanicama apoena 100 € i 200 €.

Simboli € na smaragdnoj brojci prisutni su samo na novčanicama apoena 100 € i 200 €.

Provjerite novac koji zaprimate

Provjera euronovčanica i eurokovanica štiti vas i vaše kupce od moguće prijevare!

Izvor: HNB

Savjeti:

- Provjerite sve novčanice čim ih zaprimite jer krivotvoreni mogu biti svi apoeni.
- Primijenite metodu **OSJETI – POGLEDAJ – NAKREĆI**.
- Provjerite nekoliko zaštitnih obilježja s čijim ste izgledom detaljno upoznati, provjera jednog obilježja nije dovoljna.
- Sumnjivu novčanicu usporedite s novčanicom istog apoena za koju znate da je autentična.

Jeste li znali?

Krivotvorine nemaju vrijednost. Hrvatska narodna banka neće vam nadoknaditi štetu za krivotvoreni novac, stoga nemojte dopustiti da dospije u vaš novčanik.

Postupanje sa sumnjivim novčanicama

Ako svaki dan rukujete većom količinom gotovog novca, postoji mogućnost da primite sumnjivu novčanicu. Premda bi vas u načelu poslodavac morao uputiti kako trebate postupati ako do toga dođe, slijedi nekoliko savjeta što učiniti ako posumnjate u autentičnost novčanice.

- Ako niste sigurni da je novčanica autentična, nemojte je prihvatiti kao sredstvo plaćanja;
- Ljubazno od klijenta zatražite drugu novčanicu uz pretpostavku da je klijent nedužan;
- Odmah o tom događaju obavijestite ovlaštenu osobu ili zaštitara ili policiju (pozivom na 192);
- Pokušajte zapamtiti što više podataka o klijentu (npr. izgled osobe, registraciju automobila i sl.);
- Ako mislite da ste zabunom prihvatili krivotvorinu, nemojte je vratiti u optjecaj jer je to kazneno djelo;
- Predajte sumnjivu novčanicu policiji, banci ili Hrvatskoj narodnoj banci – ako je autentična, dobit ćete novac natrag;
- Ne ugrožavajte sebe i ne izlažite se riziku.

Upozorenje!

Kazneno je djelo svjesno proslijediti krivotvoren novac drugome.

Kviz

Provjerite svoje znanje s pomoću ovog kviza.

1) U nastavku je slika novčanice od 100 eura prve serije:

Izvor: ESB

Zaokružite i navedite tri zaštitna obilježja na ovoj novčanici.

a) _____

b) _____

c) _____

2) U nastavku je slika novčanice od 100 eura serije Europa:

Izvor: ESB

Zaokružite i navedite tri zaštitna obilježja na ovoj novčanici.

a) _____

b) _____

c) _____

3) Za utvrđivanje autentičnosti novčanica primjenjuje se sljedeća metoda:

a) osjeti, pogledaj, nakreći

b) olovka za detektiranje krivotvorina

4) Pri nakretanju novčanica serije Europa smaragdna brojka uz efekt sjaja koji se kreće odozgo prema dolje mijenja boju iz:

- a) smeđe u ljubičastu
- b) ljubičaste u smeđu
- c) smaragdnozelene do tamnoplave

5) Kada pogledamo kroz originalnu novčanicu od 100 eura prema svjetlu, u gornjem lijevom kutu (gledano s lica) vidimo brojku:

- a) 100
- b) 50
- c) 10

6) Na novčanicama serije Europa od 100 i 200 eura na smaragdnoj brojci vidljivi su simboli €?

- a) točno
- b) netočno

7) Na svim euronovčanicama nalazi se:

- a) hologram
- b) sjajna traka
- c) brojka koja mijenja boju

8) Autentičnost novčanica i kovanica treba provjeriti:

- a) čim ih zaprimite
- b) tijekom obračuna blagajne

9) Što ćete učiniti ako otkrijete sumnjivu novčanicu u svojoj blagajni?

- a) proslijediti je idućem kupcu
- b) obavijestiti policiju/zaštitara
- c) potrgati je i baciti u smeće

VODIČ ZA PROVJERU

Izvor: HNB

EUROKOVANICE

Sadržaj

Ovo je vaš vodič za upoznavanje s eurokovanicama.

Pomoću njega upoznat ćete se s dizajnom eurokovanica.

Na kraju je kviz u kojemu možete provjeriti svoje znanje.

J	Zajednička strana eurokovanica	24
K	Nacionalna strana eurokovanica – Hrvatska	25
L	Nacionalna strana eurokovanica	29
M	Nacionalna strana eurokovanica – prigodne	30
N	Kviz	31

Zajednička strana eurokovanica

Eurokovanice imaju zajedničku i nacionalnu stranu. Zajednička je strana ista za sve države izdavateljice. Svaka država sama odlučuje kako će izgledati njezina nacionalna strana eurokovanica.

Postoji prvi i drugi dizajn zajedničke strane eurokovanica. Razlika je u prikazu geografske karte Europe. Kod prvog dizajna prikazane su samo zemlje članice EU-a prije 1. svibnja 2004., a na drugom je dizajnu geografska karta Europe cjelovita.

Prvi dizajn

Izvor: ESB

Drugi dizajn

Izvor: ESB

Zapamtite!

U optjecaju su eurokovanice prvog i drugog dizajna.

Eurokovanice oba dizajna važeće su sredstvo plaćanja.

Dva dizajna imaju svi apoeni osim 5, 2 i 1 centa.

Nacionalna strana eurokovanica

Eurokovanica s nacionalnom stranom Republike Hrvatske apoena od 2 eura prikazuje geografsku kartu Hrvatske. U pozadini karte Hrvatske u gornjem desnom dijelu nalazi se motiv šahovnice kao najupečatljiviji dio grba Republike Hrvatske, a u donjem lijevom dijelu natpis HRVATSKA.

Na obodu apoena od 2 eura nalazi se natpis "O LIJEPA O DRAGA O SLATKA SLOBODO,,."

Izvor: HNB

Izvor: HNB

Nacionalna strana eurokovanica

Izvor: HNB

Izvor: HNB

Eurokovanica s nacionalnom stranom Republike Hrvatske apoen od 1 eura prikazuje životinju kunu.

U pozadini prikaza životinje kune u donjem desnom dijelu nalazi se motiv šahovnice kao najupečatljiviji dio grba Republike Hrvatske, a u gornjem lijevom dijelu natpis HRVATSKA.

Nacionalna strana eurokovanica

Eurokovanice s nacionalnom stranom Republike Hrvatske apoen a od 50, 20 i 10 centa prikazuju portret Nikole Tesle, oko kojega se nalazi grafički prikaz elektromagnetskih silnica.

U pozadini se u donjem lijevom dijelu nalazi motiv šahovnice kao najupečatljiviji dio grba Republike Hrvatske, a u gornjem lijevom dijelu između dvije silnice natpis HRVATSKA.

Izvor: HNB

Izvor: HNB

Nacionalna strana eurokovanica

Eurokovanice s nacionalnom stranom Republike Hrvatske apoen a od 5, 2 i 1 centi prikazuju sjedinjena slova R i H napisana na glagoljici.

U pozadini se u donjem desnom dijelu nalazi motiv šahovnice kao najupečatljiviji dio grba Republike Hrvatske, a ispod glagoljice nalazi se natpis HRVATSKA.

Izvor: HNB

Izvor: HNB

Nacionalna strana eurokovanica

Trenutačno se u optjecaju nalazi 35 različitih izdanja nacionalnih strana eurokovanica apoena 2 i 1 eura te 33 različita izdanja nacionalnih strana ostalih apoena centa.

Izvor: ESB

Belgija

Izvor: ESB

Nizozemska

Izvor: ESB

Slovenija

Nacionalna strana eurokovanica – prigodne kovanice

Svaka država članica može izdati najviše dvije prigodne kovanice godišnje isključivo apoenā od 2 eura. Trenutačno u optjecaju postoji više od 350 razliĉitih izdanja prigodnih eurokovanica.

Izvor: ESB

OPREZ!!!

Žetoni koji sliĉe eurokovanicama nisu sredstvo plaćanja.

Izvor: HNB

Zapamtite!

Prigodne eurokovanice jesu sredstvo plaćanja u svim državama europodručja kao i optjecajne eurokovanice.

Kviz

Provjeri svoje znanje pomoću ovoga kviza.

10) Na slici je eurokovanica nacionalne strane Republike Hrvatske kojeg apoena?

Izvor: HNB

Zaokružite točan odgovor.

a) 3 eura

b) 2 eura

c) 1 cent

Kviz

Pitanje iz poglavlja prigodne eurokovanice

11) Koje apoen su prigodne eurokovanice?

Izvor: HNB

Zaokružite točan odgovor.

a) 1 euro

b) 2 centa

c) 2 eura

ODGOVORI

Pitanje 1.

- a) vodeni znak
- b) reljefni tisak
- c) hologram
- d) prozirna brojka

Pitanje 2.

- a) vodeni znak
- b) reljefni tisak
- c) hologram s portretom
- d) smaragdna brojka
- e) prozor s portretom
- f) hologram sa satelitima

Pitanje 3.

- a) osjeti, pogledaj, nakreći

Pitanje 4.

- c) smaragdozelene do tamnoplave

Pitanje 5.

- a) 100

Pitanje 6.

- a) točno

Pitanje 7.

- a) hologram

Pitanje 8.

- a) čim ih zaprimite

Pitanje 9.

- b) obavijestiti policiju

Pitanje 10.

- b) 2 eura

Pitanje 11.

- c) 2 eura

HRVATSKA NARODNA BANKA
Trg hrvatskih velikana 3
10000 Zagreb
Hrvatska

tel: +3851 4690 131

e-adresa: info@hnb.hr

www.hnb.hr

Za dodatne informacije možete posjetiti sljedeće stranice:

[Euro-edukacija](#)

[Euro.hr](#)

[Europska središnja banka](#)

